No. 1966 Zaterdag 17 September 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Waterkant Overzijde.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Darwinisme.

Geloof en Wetenschap gaan altijd vriendschappelijk samen als broeder en zuster, kinderen van één en denzelfden God.

Geloof en Wetenschap steunen elkander wederkeerig, ontvangen over en weer verhoogd, versterkt licht, als stralen van één en dezelfde waarheidszon.

Maar dan moet het Geloof Goddelijk van oorsprong zijn, en een door God geopenbaarde waarheid bevatten.

De Wetenschap sta vast en zeker, door feiten bewezen, aan geen twijfel meer onderhevig. Het zij geen bloote veronderstelling, hoe wetenschappelijk en waarschijnlijk overigens ook.

Wordt een hypothese, die nog volledig bewijs behoeft, als wetenschap aangekondigd, als onomstootelijk vaststaande, ja, dan loopen de aanhangers en verpreiders dezer veronderstelling groot gevaar bedrogen uit te komen, omdat zij zeer onwetenschappelijk handelen en op gissing hooge theorieen bouwen.

Vooral, zoo hun hypothese lijnrecht ingaat tegen de algemeene overtuiging der christen volken, en hoogst waarschijnlijk geweldig in botsing zal komen met het overoud Katholiek Geloof.

Dat eeuwenoud Geloof aan een sinds lang door God geopenbaarde waar-[illegible] zij dien roekeloozen ter waar-[illegible]ng toch niet te hard [illegible] [illegible]en en zonder deugdelijke wa-[illegible] den strijd niet aan te binden [illegible] Gods Kerk, en haar Leer.

[illegible] Darwinisme geeft ons van dit alles de treffendste voorbeelden.

Dit jaar is het honderd jaren geleden, dat de grootmeester der Evolutietheorie zijn hoofdwerk uitgaf: „De afstamming des menschen en de teeltkeus op geslachtelijk gebied."

In die honderd jaren zijn er heel wat pijlen, dikwijls zeer venijnig, afgeschoten op de leer der Katholieke Kerk, dat alle menschen afstammen van één enkel ouderpaar, Adam en Eva.

Deze algemeen aangenomen leer werd nog niet verheven tot onomstootelijk dogma, maar de pauselijke Bijbelcommissie rekent deze quaestie toch onder de feiten „die de grondslagen van het christelijk geloof raken", en daarom niet in twijfel mogen worden getrokken.

Tot dusverre kwam de wetenschap niet in botsing met deze algemeene opvatting der Katholieke Kerk, al is, vooral na dat CHARLES DARWIN zijn evolutietheorie verkondigd had, met woede gezocht naar een bewijs tegen deze leer. Niet door echte geleerden; die zijn meestal zeer geloovig juist omdat ze zich als wetenschappelijk mensch ontwikkelden, maar door halfgoden, beunhazen, die de theorie nog niet eens goed begrijpen en aan komen dragen met bewijzen, die al uit elkaar liggen voor zij ze hebben op gezet.

Denk aan de bedriegerijen van HAECKEL.

En wat blijkt nu na dien honderdjarigen krijg tegen de Katholieke Kerk?

In Februari ll. gaf het wetenschappelijk tijdschrift *„Naturwissenschaften* te Berlijn een Jubilénummer uit ter eere van Darwin.

En in dat feestnummer van Darwin durft een voornaam anthropoloog zich positief uit te spreken vóór de afstamming der mensheid van één ouderpaar, de oeroude leer der Kerk, bekend reeds aan elk Katholiek kind van zeven jaar,

De geleerde, die na nauwkeurig wikken en wegen tot de Katholieke [illegible] van Breslau.

Maar ook andere biologen als G. STEINMANN van Bonn, M. VOIT van Göttingen en K. BÜHLER van Dresden schreven in het feestnummer. Hun doel is aan te geven, wat het onderzoek in ontwikkelings-theoretisch opzicht gedurende de laatste 50 jaren omtrent den mensch geleerd heeft.

Bij onderlinge vergelijking der gevonden fossiele overblijfselen van den mensch constateeren zij even groote, ja gedeeltelijk nog grootere verschillen, als bij de skeletten der tegenwoordige verschillende rassen.

De lichamelijke overblijfselen en de betrekkelijk weinig talrijke skeletten van vóórhistorische menschen wijken gedeeltelijk meer, gedeeltelijk minder van den bouw van moderne beenderen en beenderstelsels af.

Alles, wat we tot nu toe bezitten aan vóórhistorische menschen is *absoluut menschelijk* en **niet** *dierlijk*, zooals de evolutie-hypothese van Darwin deed verwachten.

Een schakel tusschen mensch (in lichamelijk opzicht) en dier is niet gevonden.

Alle anthropologen geven toe, dat zij in den stamboom der gewervelde dieren nergens het punt kunnen aanwijzen, waar een dier zich tot mensch heeft ontwikkeld.

Het is niet op grond van feitelijke gegevens, dat een groot aantal onderzoekers eene ontwikkeling voorstaan, die ook den mensch naar zijn lichamelijke zijde omvat, dit geschiedt behalve wellicht op buiten-empirische gronden, (godsdienstwaarde bijv. *red Amigoe*) enkel op aanwijzingen, die echter ook andere verklaringen toelaten.

Deze wetenschappelijke conclusie is nu juist niet een gouden eere-medaille voor het Darwinisme op zijn eerste eeuwfeest.

Zou het nog een tweede beleven?

Hoe staat het nu met de verschillen van de praehistorische menschen onderling?

Zijn die zoo groot, lat we meerdere ouderparen moeten aannemen?

Volgens de lichamelijke kenteekenen worden de overblijfselen in twee [illegible] ter bekende komt, wat de [illegible] aangaat, zóó met ons overeen, dat men die in de wetenschap als een eenheid onder den naam van *Homo sapiens* samenvat; de oudste groep, die gedeeltelijk onmiddelijk vóór, gedeeltelijk te zamen met den *Homo Sapiens* leefden noemt men *Homo primigenius* (Neadertalmensch, Homo Heidelbergensis, enz.) De oudste werd door het jongere ras of wel verdrongen en vernietigd, of vermengde zich ermede.

Omdat de lichamelijke eigenaardigheden van de oudste groep nog tegenwoordig in meerdere of mindere mate bij individuën en rassen worden opgemerkt, heeft die vermenging bijna zeker plaats gehad.

In ieder geval — hoe bont ook de mengeling van volkeren en rassen [illegible] menschensoort, den Homo sapiens.

Kan men met deze feiten voor oogen nog ernstig gelooven, dat de Homo primigenius een ander menschensoort is, afstammend van andere stamouders dan de Homo sapiens?

Dit is in tegenspraak met geheel de ondervinding op biologisch terrein.

De verschijnselen van toenadering tusschen twee verwante soorten mogen nog zoo sterk zijn, nooit smelten die soorten samen tot een biologische eenheid, zooals het menschenlijk geslacht er nu een vormt.

Daarom zegt H. MOLLISON (l.c. 140) met recht: „De opinie, dat de Homo primigenius en sommige rassen van den Homo sapiens tot verschillende takken van den primatenstam behoo-[illegible]

Men zal later over zulk een opvatting even goed glimlachen als over de meening van VARRO, die in de giraffe een kruising van kameel en luipaard zag. Voorloopig wordt er rustig over gefantaseerd. Sommige schrijvers zijn al zoo ver gekomen, bepaalde menschenrassen te laten ontstaan uit bepaalde mensch-apen, deze weer uit bepaalde lagere apen, insecteneters etc, dan verder uit bepaalde schubdieren, gordeldieren en stekelvarkens; en ten slotte deze uit skunk, kameleon en leguan.

De soort „mensch" is als geheel zoo overeenstemmend in alle verhoudingen, wat aangaat haargroei, het bezit van het rood der lippen, de ont-

Curacaosche Hipjes en Hapjes.

Hondenlever.

Curaçao 15 September 1921.

Geachte Redactie,

Zoudt ge zoo vriendelijk willen zijn onderstaand protest ter kennis te brengen van Uwen medewerker Jan Paul? Bij voorbaat mijn dank.

Hoogachtend
MONA

Protest

Terwijl ik anders met veel genoegen luister als mijn baas de Curaçaosche Ditjes en Datjes voorleest, heb ik mij de laatste maal daarbij bijzonder geergerd over Uwe uitlatingen omtrent mijn uiterlijk, Waar bemoeit ge U toch mede? Had mijn baas U daarvoor geinviteerd?

Zoo, ben ik te dik en word ik nu een bal gehakt? Hebt ge dan nooit eens hooren fluisteren als ge ergens passeerdet: Esta gordo, esta *bonita?* Neen zeker, wat trouwens te begrijpen is, want ge zijt nu eenmaal niet dik en ik kom dan ook voorloopig nog niet op S. Willebrordus in de menage!

Maar daarom behoeft ge mij niet te benijden en mijn baas op te steken! En deze schijnt zich aan Uw praatjes te storen ook, althans ik krijg de laatste dagen veel minder kluifjes.

Ik kom U nu met mijn protest tevens een goeden raad geven. Trek gauw Uwe woorden in en zorg dat mijn baas dat te weten komt, of blijf anders uit het fort Amsterdam, want dat verzeker ik U, zoo taai kunnen Uw kuiten niet zijn of mijn tanden gaan er door.

Met *on*vriendelijke groeten,

MONA

P.S. Naar ik hoor, is de kapper in het fort ook al nijdig, daar hij alle spuuglokken moet afknippen.

M.

Schetsen naar het leven.

Een Lustrum.

„De Drijvers" vierden feest.

Wie „De Drijvers" zijn?... 'n Familie in de stad? Of op de plantage?... Mis!... 't Gaat niet over 'n stil-in-huis-zittende door de halfopen jalouzieën-naar-de-straat-turende familie. Kun je begrijpen! Dat zijn ook goeie menschen natuurlijk. Maar vandaag heb ik het over anderen.

„De Drijvers" zijn sportlui. 'n Voetbalclub maken ze uit.

Ze vierden feest.

Vijf jaar geleden waren enkele jongelui met pit in 't bloed bijeengekomen: „We moeten een voetbalclub vormen". Dit zeiden ze 's morgens.

's Middags waren ze 't eens over den naam. 's Avonds op dienzelfden dag was de club georganiseerd. Ze had haar voorzitter, haar secretaris, haar... In één woord: 't Was 'n club, die er zijn mocht.

Zondag ll. dan was ze er vijf jaar.

Of de club op haar vijfjarig bestaan grootsch mocht gaan?

O! Ze waren die jaren goed doorgekomen.

Niets er op aan te merken? Kom! Wie is er zonder fouten!... 'n Club heeft ze ook. Ook zelf „De Drijvers"... Soms hadden ze volgens 't zeggen van den tegenstanders en van den toeschouwer den bal wat te venijnig opgedreven...

Soms hadden ze lang, nadat 't spel afgeloopen was, één, twee dagen daarna zelfs, buiten 't voetbalterrein, op straat en in de kranten het „venijnig" drijven nog voortgezet; soms hadden ze...

Ah! Geen zonderegister openleggen vandaag.

Ze hadden ook klop gekregen.

Maar dit zij „De Drijvers" tot eere gezegd: 't Klop krijgen had op hen dezelfde uitwerking gehad, als 'n flinke schop heeft op 'n bal. Hoe flinker je den bal schopt, hoe verder 'ie gaat, hoe hooger 'ie vliegt. Elke nederlaag prikkelde „De Drijvers", zette hen aan tot meer oefenen, maakte hen sterker. „De Drijvers" hadden naam.

Ze vierden dan feest, hun eerste lustrum.

Wat 't daar jolig toeging! En hoe er ook menig glaasje gedronken werd! Alsof ze heel den dag gevoetbald hadden, en ze van dorst haast vergingen. En toch was er geen schop gegeven, hadden ze dien dag het voetbalveld zelfs niet gezien.

—Jaap! Speechen!..'

Jaap speechte.

Applaus!

—Kees, een woordje!

Kees gaf wel meer dan één woordje.

Applaus!.. Getrap met de voeten!..

'n Glas rinkelde tegen den grond, en 'n oorverdoovende kreet ging op van 'n half-back, dien ze op z'n kleinen teen getrapt hadden, waar 'n oude sika in zat.

Alles speechte.

Aller monden kwamen los.

Alleen Bram deed er 't zwijgen aan toe, Bram,de keeper. Hij zat tusschen twee kerels, lang als goal-palen, bezat zich in 't wilde rumoer.

Maar ook hij kreeg zijn beurt.

—Bram!

—Bram! Bram!...

't Was in eens om Bram, den keeper, te doen.

Gek! Bram was eer ernstig, dan luchtzinnig te noemen. En gelijk zijn gezicht nou op deze feestvergadering stond, kwam het meer 't idee van 'n begrafenis-gezicht dan 'n fuif-gezicht nabij.

Daar kon Bram natuurlijk niets aan doen. Zoo was nou eenmaal z'n innerlijk, zoo z'n uiterlijk.

Maar dat z'm nou aanporden om te speechen!..

Dat z'm opdreven!.. Heel de zaal spektakelde, rumoerde, totdat Bram om er 'n eind aan te maken maar opstond en 't woord nam.

—Stil, jongelui! Bram heeft 't woord.

Gekuch van Bram!..

— 'n Gewoonte van speechen heb ik niet.

—Pracht van 'n schot, Bram!

—Bravo, Bram! Dat kan iets worden.

Ga door!

—In de „goal" staande sta ik m'n man, maar op 't spreekgestoelte..

—Bram, je zijt 'n redenaar.

—Stil! (de Voorzitter) Laat Bram z'n uitval doen!

— Ik trap de ballen weg, die komen. Dat weet je. Maar als ik de „goal" uit moet gaan, om voor voorwerker in de voorhoede te staan, gelijk ik nou doen moet met te speechen. of ik dan...

— Prachtig, Bram!..

— Lumineus idee!!...

— Onovertroffen!....

— Eénig in z'n soort!...

Leve onze keeper!

— Hoera!

— Nog één woord (de Voorzitter) en ik sluit de feestvergadering. Bram, trap verder!

— We mogen ons verheugen op dezen dag.

En met vreugde mogen we terug zien op de vervlogen vijf jaren. Maar.... als me een opmerking vergund is, als ik éénen leelijken bal wegwerken mag....

— Wel honderd, Bram!

— Wie spreekt daar? (de Voorzitter)

— President! Bram vraagt onze toestemming.

— Bram, 't is je vergund.

— Spreek, Bram!... Trap!!. Schop!!

— Nu dan! Ballen wegwerken is me nooit te zwaar geweest. Al zwermden z'ook 'n half uur om onzen „goal". 't Verveelde me nooit. Dat weet je. Als we roem inoogsten hebben jullie hoe ik ook tegenspartelde, drie kwart er van aan mij gegeven. Ik wou die roem niet. Die kwam me niet toe. 'k

wikkeling der hersenen, welke die van alle anthropomorfen ver overtreft, en nog talrijke ander onderscheidingsteekenen, dat men volstrekt niet meer kan twijfelen aan haar monophyletischen oorsprong, d.w.z. een ontstaan slechts eenmaal UIT ÉÉN TAK van den primatemstam OP ÉÉN PLAATS."

Het resultaat van het darwinistisch wetenschappelijk onderzoek omtrent onze quaestie is derhalve: de menschheid vormt één familie en stamt af van één stamvader.

Ten slotte een woord over het artikel van VOIT.

Het is een interessante vergelijkende studie, die het verschil tusschen menschen- en apenlichamen behandelt.

Als een tegenstander van een alles omvattende ontwikkelingstheorie dit vergelijkend onderzoek als argument aanvoerde tegen de dierlijke afstamming van den mensch, dan zou men aan de objectieve waarde van dit „bewijs" kunnen twijfelen. Maar VOIT, als trouw belijder der Darwinistische leer omtrent onze dierlijke afstamming, gelooft aan de bewijskracht van zijn morphologische vergelijking, toont aan dat al onze lichamelijke eigenschappen primitief zijn gebleven, terwijl dezelfde eigenschappen, bij onze neven, de menschapen, zich verder hebben ontwikkeld, en komt dan tot de onverwachte, maar logische, gevolgtrekking:

„De mensch (diermensch) is de stamvader der apen."

Juist het omgekeerde dus van wat het Darwinisme tot nu toe beweerde.

Hoe wijs en waardig is de afwachtende houding der Katholieke Kerk ten opzichte der evolutieleer.

Aanwerving en vooropleiding van kranzinnigenverpleegsters.

Men maakt zich (schrijft T. G. B. in het „Handelsblad") in belanghebbende kringen ernstig ongerust over het lage en de laatste jaren nog sterk dalende peil, waarop het verplegend personeel staat.

Geneesheer J. Kat, voorzitter der examen-commissie van de Nedl. Vereeniging voor psychiatrie en neurologie heeft in verband daarmede een lezing gehouden voor belanghebbenden over de aanwerving en vooroplei- en uitgegeven.

De toestand is thans zóó geworden (schrijft dr. Kat), dat een aanzienlijk deel van hen, die wij in opleiding moeten nemen, bijna niet opvoedbaar blijkt tot goede zusters en broeders, dat het aanbod van krachten dikwijls nauwelijks of niet voldoende is, om de open plaatsen in het corps te bezetten, maar dat het aanbod van werkelijk geschikte krachten daartoe volkomen ontoereikend is. Veelal moeten wij aanemen wat zich aanbiedt, en zóó zien wij het bedroevende verschijnsel, dat wij het moeielijkste werk in de verpleging, waarbij naast eenige psychologische kennis, vooral intuïtie en een onuitputtelijke liefde een hooge gemoedsbeschaving vereischt zijn, als niet onze lijders slag op slag door wanbegrip en geestelijke ruwheid, geestelijk zullen worden mishandeld, dat wij dit werk dikwijls moeten opdragen aan weinig ontwikkelde en onbeschaafde jonge menschen.

De gegevens voor de brochure van dr. Kat hebben betrekking op 18 gestichten.

Hij erkent ten volle, dat vroeger te veel van de zusters werd gevergd en dat de betaling slecht was. Maar, nu daarin verbetering is gebracht en het werk voor geen gezonde vrouw te zwaar is en een flinke jonge vrouw er snel promotie kan maken en zich een behoorlijk bestaan kan verzekeren, nu acht dr. Kat den tijd gekomen om propaganda te maken voor dezen werkkring, die zooveel bevrediding belooft aan hoofd en hart beide.

Dr. Kat is de laatste om niet te waardeeren, wat door de zusters reeds nu gepraesteerd wordt. Waarschuwend heft hij den vinger op om niet mee te smalen.

„Wat doet gij dan zelf voor deze ongelukkigen? Zijt gij bereid u te laten slaan, bij de haren trekken, bespuwen, en in de liederlijkste taal te laten uitschelden, het vertrek te reinigen van een patiënt, die alles met ontlasting heeft volgesmeerd?

„Gij hebt gelijk, gij hoogbeschaafde en tactvolle, als ge klaagt over de geringe ontwikkeling en het gebrek aan tact van vele onzer zusters en broeders, maar stelt gij uw hooge beschaving, uw tact, of die van uw dochter of zuster in dienst van dit werk van barmhartigheid? Ge denkt er niet over, ge acht uw kind te goed voor dit werk, dit werk notabene, waarvoor maar weinig menschen goed genoeg zijn, omdat het zóó véél vraagt van levenswijsheid en volhardende liefde, die altijd, maar geven moet en

de vrouw, als zijn propaganda mocht slagen, want dit werk dat zoo zeer een beroep doet op het moederlijke in elke vrouw, past zich geheel aan bij haar bijzondere psyche en is dus in staat haar leven te vullen.

Een goede vóóropleiding, een prettiger milieu in de gestichten zelf, studiebeurzen voor wie het niet zóó lang (tot het toelaten in de gestichten op 18-jarigen leeftijd) kunnen uitzingen, behooren tot de middelen, die dr. Kat aangeeft om op den duur te komen tot een corps hooger ontwikkelde krankzinningenverpleegsters.

Wil alleen maar er mee zeggen, dat ik volhield... altijd volhield. Eene zaak nu kan ik niet uitstaan. Eene zaak verveelt mij geducht. Dat er nl. bijna geen match is, of er is ruzie. Ruzie bij ons, ruzie bij de anderen, ruzie op 't terrein, ruzie op straat, ruzie in de kranten, ruzie overal.. Dát hangt me de keel uit.

— Bram?!

— .... en door die ruzie gaat het „edele" van 't voetbalspel in „onedel" over... en de sympathie van alle weldenkenden boeten w' er bij in... en de toeschouwers....

— Bram, is dat speechen?..

— Op 'n feestvergadering?!..

— Bij 'n glaasje?!!...

— Gooi 'em er uit!

— Weg met Bram!.. Aan de galg met hem!

— Kees zij onze keeper!!

— Hoera voor Kees!!

— Stil! (de president) Stil! Bram heeft gelijk.

— ... heeft geen gelijk.

— Wat kuiken steekt daar z'n kop op? Bram heeft gelijk. Ik, president, zeg dat. Ben ik president of niet? Jelui hebt mij tot president aangesteld. Je hebt te luisteren naar mij. D'r is te veel ruzie! Bram, je hebt 't aan 't ware eind gehad. Jongelui, laten we klinken op 't eind van de ruzies!

* * *

Wat Bram aanmerkte op 't eerste lustrum van „De Drijvers", wat door den president eerlijk erkend werd en wat door de andere negen van 't elftal in hun hart ook wel aangenomen geweest zal zijn, al wilden hun monden er niets van weten, is de volle waarheid.

Alleen drukten Bram en de president zich wat zwakjes uit.

Want de ruzies zijn zoo talrijk, zoo herhaaldelijk voorkomend, dat het „edele" van het voetbalspel al zoo ver „weggeschopt" is, dat ge 't met den besten wil van de wereld niet meer in de gaten kunt krijgen.

Gilly.

De Sur.

Terug naar de Moederkerk.

Wie geregeld de rubriek „Kerknieuws" leest van de „N. R. Crt. of de verslagen van protestantsche theologische vergaderingen, zal het niet ontgaan zijn, dat van een opgewekt godsdienstig leven bij de protestanten geen sprake meer is.

Er is maar één klacht, die men hoort, n. l.: de kerken loopen leeg en de predikanten verkeeren in uiterst droeve financieele omstandigheden.

Bij een actie tegen Rome, zoo klaagde dezer dagen nog een dominee in de „N. R. Crt.", kan men de kerken nog eens een enkele maal vol krijgen, gezien de antiprocessie-vergaderingen, maar wanneer het gaat om te demonstreeren voor de positieve belijdenis van het protestantisme, blijven de kerken leeg.

Deze ontvolkte kerken hebben enkele predikanten tot de gedachte gebracht, om aan de koude protestantsche godsdienstoefening wat meer warmte te geven en zij hebben getracht, door een soort ersatz van de Roomsche liturgie in te voeren, dit doel te bereikén.

Toevallig komt ons 'n Duitsch protestantsch tijdschrift in handen, waarin op hetzelfde verschijnsel gewezen wordt als in ons land.

In Duitschland, Engeland en Frankrijk maakt de katholieke kerk, zoo zegt de schrijver, een nieuwe periode van bloei door en wij, Duitsch protestanten, sterven na de revolutie geheel uit. De revolutie heeft voorgoed onze kracht gebroken en wij hebben niets on de verloren scharen weer tot ons te trekken.

De schrijver meent, dat, wanneer hier niet spoedig ingegrepen wordt, het protestantisme over enkele jaren in Duitschland verdwenen is en betoogt, dat één middel slechts redding kan brengen: men moest n. l. de godsdienstige feesten warmer en aantrekkelijker maken.

En dan schrijft deze predikant letterlijk: „Wir mussen die Mutter Maria wiederhaben".

Maar dit is niet genoeg, wij moeten ook, zoo gaat de schrijver voort, het Avondmaal meer in overeenstemming brengen met de wijze, waarop de eerste Cristenen het vierden:

Hij verhaalt dan, dat in Duitschland reeds een strooming in dien geest bezig is.

Zoo is 30 Nov. 1920 in de Diakonessekapel van het Elisabeth-ziekenhuis te Rochet de eerste protestantsche evangelische mis opgedragen.

Men begon met de schuldbelijdenis of Confiteor, daarna Kyrië, Introitus, voorlezing van een gedeelte uit de H. Schrift, Credo, Praefatie, Sanctus, Canon, het Onze Vader, Vredeskus, Agnus Dei en daarna nuttiging van wijn en brood door den predikant en verdere aanwezigen, daarna dankgebed en zegen.

Deze godsdienstoefeningen worden steeds drukker en drukker bezocht, zoodat men op Zondag 30 Januari 1921 in de H. Drievuldigheidskerk te Berlijn de eerste Evangelische Mis hield, voor ieder toegankelijk, en welke plechtigheid werd aangekondigd met de woorden: „Liturgische plechtigheid met het Sacrament des Altaars". Het altaar was rijk met bloemen en kaarsen versierd. Voor een groote menigte werd onder ademlooze stilte deze protestantsche mis opgedragen, terwijl zeer velen onder de mis aan het avondmaal deelnamen. De preek werd gehouden over het laatste avondmaal, waarin de predikant er op wees, dat het sacrament des altaars weer het middelpunt moest worden van het protestantsche geloofsleven, het protestantsche geloof moest zich concentreeren om het Heilige der Heiligen, anders is het ten doode opgeschreven.

De schrijver gaat dan zeer enthusiast voort met een beschrijving van deze plechtigheid en besluit met de verzekering, dat de duizenden, die in de protestantsche kerk honger lijden, niet verzadigd zullen worden, tenzij de liturgie en de heiligenvereering, die zoo in overeenstemming is met de menschelijke natuur en behoefte weer wordt hersteld.

pend artikel denkt men aan de woorden van den Verloren Zoon: „Hoevele daglooners in het huis mijns vaders hebben brood in overvloed en ik stierf van honger."

Tal van protestanten verkeeren in dezen toestand. Zij voelen het gemis van den rijkdom, welke het protestantisme vier eeuwen geleden heeft weggeworpen; zij zouden zoo gaarne terugkeeren, maar zij durven nog niet en denken nu hun geestelijken honger te kunnen stillen met wat ersatz-brood.

Waarlijk, zij verdienen ons diepste medelijden.

Maar wanneer wij een artikel als dit lezen, waarin die geestelijke armoede zoo schrijnend wordt blootgelegd, waarin overduidelijk spreekt een verlangen om terug te keeren naar de Moederkerk, begrijpen we, waarom zoovele protestanten in de laatste jaren zijn teruggekomen.

Bidden wij, katholieken, in deze dagen veel voor onze afgedwaalde broeders, opdat zij zich niet alleen verzadigen met den schijn, maar opdat zij zich spoedig zullen voeden met die spijze, waaraan Christus het eeuwige leven heeft beloofd.

INGEZONDEN.

Curaçaosche Ontwikkeling.

Het schijnt, dat men tegenwoordig dit woord verkeerd wil opvatten.

Er wordt gezegd. dat de niet-Katholieken de groote meerderheid vormen van het ontwikkelde gedeelte der bevolking.

Volgens mij is dat een beetje overdreven, want hier in de kolonie Curaçao vormt zeer zeker de katholieke partij de groote meerderheid in alles, met uitzondering dan wat betreft financieele positie.

Ik wil enkel dit vragen of het mogelijk is op dit eiland, waar ongeveer 90 % der bevolking katholiek is, waaronder verschillende personen, die in Nederland Hooger Onderwijs hebben genoten, met klassieke opleiding erkend bij de Wet, gezegd kan worden, dat de Katholieken niet ontwikkeld zijn?

Zal dan misschien de *financieele positie* voor ontwikkeling gehouden worden; of om reden dat de andersdenkenden in meerderheid tot het blanke ras behooren? Meenen zij, dat de ontwikkeling uit de kleuren spruit?

Ik voor mij vind het zeer vreemd en treurig, dat de katholieken zoo laag worden gesteld, juist de partij die geprezen moet worden om haar bezadigd een kalm optreden, niettegenstaande de haar overgroote meerderheid.

Alvorens te eindigen wil ik nog wat zeggen omtrent de belastingen, daar ook gezegd is geworden dat de andersdenkenden 90 % der uitgaven van de koloniale kas opbrengen.

Misschien hebben zij die dit beweren, vergeten, dat alle Katholieken zamen minstens aan indirecte belastingen evenveel betalen, en ook, dat de directe belastingen door andersdenkenden op gebracht op een indirecte wijze op de Katholieken worden verhaald bij koopwaar, huishuur etc.

Dat is beslist, en dat weet iedereen

HERNANDEZ.

Correspondentie van Aruba.

Monseigneur Vuylsteke op Aruba.

Den 7den September l.l. kwam Zijn Doorluchtige Hoogwaardigheid Mgr. M. G. VUYLSTEKE alhier met den pakketschoener aan, om te vormen in de vier parochies van dit eiland.

Aan den steiger werden Monseigneur en Z. E. P. F. Hendriks door twee Eerw. Fraters afgehaald, die Z. D. H. per auto naar de pastorie geleidden.

De kerk en het Hospitaal heschen de vlaggen ter eere van Onzen Bisschop.

Het H. Vormsel werd door Monseigneur in de Kerk op de „Playa" Woensdag, op Sabaneta Donderdag, op Sta. Cruz Vrijdag en op de Noord Maandag, respectievelijk aan 198, 150, 253, 140 menschen toegediend. In 't geheel 741 menschen gevormd.

Zondagavond, 11den dezer, wijdde Z. D. H. onder plechtig lof, waarbij tamelijk veel menschen tegenwoordig waren, een levensgroot en mooi beeld van het H. Hart in, dat Mevr. de Wed. SILVIA ODUBER aan de Kerk van Oranjestad te geschenke zond.

De Zeer Eerw. Pastoor Hendriks hield vóór de inzegening van het Beeld een preek over dat mooie beeld.

Deze herinnering aan Mevr. Oduber ten zeerste waardeerend, kreeg het beeld in onze kerk boven 't tabernakel van het hoofdaltaar een eereplaats waar het onmiddellijk zichtbaar is, zoodra men de kerk binnen komt.

Zondagavond woonden Monseigneur en andere Pastoors hier op 't eiland een uitvoering bij, gegeven door een comedieclub boven in de zaal van St. Dominicus-kring.

Maandagmiddag tegen 3 uur begaf onze Bisschop zich in de felle zomerhitte van de Noord naar de plaats, waar men meent asphalt en petroleum gevonden te hebben, om de zaak te bezichtigen. Eerst werd die reis per auto gemaakt tot een zekere buitenplaats genaamd: *Matividiri*, en van deze plaats op de apostelpaarden, langs onbegaan pad, aan de Noordkust van 't eiland, tot bovengenoemde plaats, waar er onderzoek naar petroleum en etc. werd gedaan.

Z. D. H. bezocht ook de plaats genaamd „Ajó", waar een vreemde troep groote steenen op elkaar liggen welke steenen grooter dan de Drentsche hunnebedden zijn. Van deze granietbklokken werd er een kiekje genomen.

Maandag 12 September, bezocht onze Bisschop de school te Noord, terwijl denzelfden dag van Z. D. H's aankomst ter deze plaats 't St. Pedro Verona's Hospitaal Monseigneurs bezoek ontving.

Vrijdag, den 16 van deze maand, hoopt Monseigneur met zijn Secretaris per "Ariadne" naar Curaçao te vertrekken.

Wij wenschen Zijn Doorluchtige Hoogwaardigheid en Zeer Eerw. Pater F. Hendriks, goede reis.

Zondagavond tegen zoowat half negen woei er hier een soort stormwind, die uit 't Zuiden kwam, en, Goddank, maar kort duurde. Hier op de "Playa" werd eenige schade door dien hevigen wind aan den stengel v/d marconiepaal wanten en net toegebracht. Op 't dak van het huis, thans door de ommegaande rechters betrokken, viel een deel van die stengel van de marconipaal, die drie rijen pannen omver wierp en tusschen het span van het dak op den zolder bleef staan. Veel pannen van het dak van 't Gouvernements kantoor werden losgemaakt en over elkander geschoven. 't Gouvernement heeft zeker met dezen stormwind een schade van zoowat 700 of 800 gulden geleden.

Gisteren eindigden de Ingenieurs hunne inspectiereizen naar de buitenplaatsen op dit eiland. De heeren bezochten:

Mira Lamar, Balashi, Matividiri, Daimari, Fontein, Sta Cruz, West Punt en Cerro Colorado.

Van die reizen hebben we nog niks vernomen en wij zijn zelfs nieuwsgierig hun verslag over die inspectiereizen onder 't oog te krijgen, om een en ander te lezen.

Vrijdag gaan die Heeren naar Curaçao met de Hollandsche boot Ariadne.

Berichten uit de Kolonie.

Welkom.

Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE is Vrijdag avond, vergezeld van Pastoor HENDRIKS per "Ariadne" van Aruba teruggekeerd

Goede Reis.

Gisterenmiddag is de Zeereerw. Mère ALEXIA, vergezeld van twee Bonairiaansche Zusters, HELENA en ARCADIA, per "Frieda" naar Bonaire gegaan ter visitatie.

A. A. V.

De Algemeene Ambtenaren Vereeuiging mag tevreden zijn over de actie van het Hoofdbestuur in Nederland. Met de laatste Post zijn er zeer goede berichten daaromtrent ontvangen.

Weerbericht.

De orkaan heeft nogal een kalm verloop gehad, voor zoover we hier weten. Met een 12 Mijl vaartje is hij Sta. Lucia ten Z. W. voorbij getrokken en bleef op ongeveer 200 Mijlen ten Z. van Portorico. Maandag 12 September woedde zijn kern ten Z. W. van Haïti. De wind zette zich op in N. richting en wendde zich ten W. van de Bahama's.

Op Barbados vraagt men aan de stoombooten uit te willen zien, of de goelet *Magestic* niet ontredderd ronddrijft ergens ten N. van dat eiland.

De *Maracaibo* heeft zwaar weer gehad op haar reis van N. York via Portorico naar La Guaira en kwam hier 2 dagen te laat aan.

Aloë.

De aloë schijnt al bizonder laag geprijsd te zijn, zoo laag zelfs, dat hier op Curaçao met geïmporteerde snijders van Aruba het lekken niet de moeite loont.

Verleden week zagen we op de gronden van Charo een achttal lekbakken in de aloëvelden staan, terwijl eenige Arubianen bezig waren de aloë te snijden. Deze week stonden de bakken er nog, gevuld me gesneden bladen, maar de snijertjes zijn weg, het werk betaalde niet.

Visscherij.

In de Augustus-aflevering van *De West-Indische Gids* bespreekt MAX WEBER het tweede gedeelte van Dr. J. BOEKE's rapport in 1920 verschenen; het eerste gedeelte zag het licht in 1907.

Dr. BOEKE's werk gedurende het jaar 1905 binnen onze kolonie en omliggende landen werd met algemeene belangstelling gevolgd, zijn Rapport in

1907 met vreugde begroet. Maar, als we nu eens nagaan, welke de resultaten zijn van dezen zeer zeker met ernst en toewijding volbrachten studiereis, dan zien we helaas! voor den sympatieken Professor niet veel meer dan een vrijwel algeheele groote teleurstelling.

Het visschen geschiedt nog altijd op dezelfde primitieve wijze. Alleen door van Gouvernementswege verleende voorschotten zijn er een paar booten meer misschien bij de visscherij gekomen en zien die booten er over 't algemeen wat beter uit dan vroeger. Ook brengt de Arubiaansche Vereeniging NEPTUNUS nog altijd gekoelde visch naar Curaçao.

Maar de rookerij is opgedoekt.

Idem de sponzenteelt in een uitgegraven vijver op 't Rif tegenover Zaquito. Het wachthuisje is overgebracht naar *Cas Chikitoe*, waar het dienst doet als weather bureau.

Van oestercultuur, pareloesters, kreeftenteelt, ook nu na 14 jaar, hebben we nog niets vernomen.

Krabbenvangst bestond hier altijd en bestaat nog.

De schildpaddenteelt zal niet veel uithalen, als de door den Heer DITTMAR afgedamden zeebaai bij *Brakkeput* niet beter tegen dieven beschermd kan worden. De vijver is flink en ruim, de schildpadden aarden er wel, maar ze liggen er voor 't grijpen, en welke dief zal 't dan laten? Een flinke afsluiting alteen zou hier helpen meer dan het schieten van den bewaker.

Maar betaalt die teelt deze onkosten? Uit het tweede gedeelte van het Rapport blijkt, dat onze zeevisch zeer talrijk is. Niet minder dan 337 soorten bieden een groote verscheidenheid voor de consumptie. En toch beperkt zich het gebruik slechts tot 5 à 6 soorten.

Hopen we, dat de arbeid van Prof. Dr. BOEKE rijke vruchten moge dragen ter verhooging van de welvaart van Curaçao.

Om het Kampioenschap.

Sparta — Juliana

2 - 1.

Eindelijk is de beslissing gevallen: Sparta is Kampioen.

Mundo Nobo was weer het tooneel van een spannende wedstrijd. Goed halfvijf nam de finale van de voetbalmatches om het kampioenschap een aanvang.

Het eerste kwartier zit Juliana voortdurend op het doel van de tegenstander, maar de voorwaartsen weten op het juiste moment niet te schieten. Zej krijgen prachtkansen, maar hun schoten zijn zoo tam, dat keeper Gorsira en zijn achterspelers ze gemakkelijk wegwerken.

Dan verplaatsen de Spartanen het spel voor de militaire veste, die echter door de stevige backs geducht wordt verdedigd. Als de rechtsbuiten op een onverwacht oogenblik, na combineerend spel van de voorhoede 't leder bemachtigt, zendt hij van ver een hooge treffer in, die de militaire doelman leelijk verrast, zoodat hij voor de eerste keer moet vischen. 1 - 0.

't Entusiasme van het Spartaansch-gezind publiek is enorm. Men wuift, juicht, joelt, ja brult Sparta toe. Juliana verliest de moed niet, valt verwoed aan, maar strandt telkens op de stevige achterhoede, die een goede dag heeft.

Uit een freekick voor Sparta, die na een overzet vlak voor goal belandt, weet de vlugge Nijhoff onhoudbaar in te schieten 2-0. Kan gejuich komt geen eind....... Even daarna fluit Reitsma half-time.

Als verjongd door de weldoende rust, zetten de spelers direct weer vurig in. We zien aan beide zijden vlug spel, zoodat de bal snel over de speelhelften wordt verplaatst. Maar Juliana's voorhoede is niet op dreef. Hendriks verknoeit telkens mooie ballen door zijn mat spel. Toch hebben ze ook met pech te kampen, want een keer schiet Helder een prachtbal, die van de goal-paal uitketst. Eén keer verwachten we nog een puntje voor Sparta. Na een solo-ren van de rechtsbuiten, plaatst deze prachtig voor Juliana's doel, waar de mid op zijn post is, geweldig schiet, maar.... tegen de goal-lat.

Nu openen de militairen weer een offensief. Knaapen en Groenendijk trachten vergeefs door te breken. Eens redt Gorsira magnifiek door een keihard schot klemvast op te vangen en weg te werken. Gauw daarop volgt een penalty, daar Haseth een hands maakt in het beruchte gebied. Op dit moment heerscht een doodsche stilte op het veld, die slechts zwak wordt verbroken, door het hoerageroep en geklap van eenige Julianavrienden, als Groenendijk heerlijk inkogelt 2-1. 't Geeft de militairen hoop, in de nog resteerende 10 minuten, hun achterstand in te halen, misschien voor te komen Maar Sparta's sterke backs houden stand bij iedere bestorming. Volgen nog een paar corners voor Juliana, die slechts een scrimmage voor Sparta's doel opleveren, waarbij een fiksche trap van de fullback weer opluchting brengt.

Ook de laatste pogingen van de Spartanen, om de puntenstand te verhoogen, loopen op niets uit. Het blijft een heen-en weer-schoppen, met een paar critieke oogenblikken voor Sparta's doel. Op het eind krijgt Juliana nog een kansje in een hoekschop, maar zonder succes.

Tegen zessen fluit Reitsma einde. De menigte dringt juichend en schreeuwend het veld op, om Sparta te huldigen. Verschillende spelers worden door de menigte gedragen naar de plaats, waar het kampioen-elftal de prijs zal ontvangen.....

'n Oogenblik krijgen we medelijden met de militaire spelers, die met pech hebben verloren en daarbij een uur zijn gesard door een groot deel van het publiek, dat aan hun adres slechts fluiten en uitjouwen kent. Ons al te onsympathiek.

Hulde aan scheidsrechter Reitsma, voor de onpartijdige, energieke leiding van deze finale. Eén opmerking misduide men ons niet, omtrent het vrijeschop geven bij ingooien. „Een speler kan zijn hakken optillen en toch met een deel van zijn voeten op de lijn blijven, zoodat het onjuist is om maar te fluiten, zoodra men de hakken van de ingooier omhoog ziet gaan." (Voetbal-Rechtspraak, door C. J. Groothoff). Dit in acht genomen, zouden er heel wat minder tijdroovende freekicks zijn voorgekomen.

Onze hartelijke felicitatie aan de dappere Spartanen met hun prachtig succes: Kampioenschap 1e prijs.

Ook aan Juliana onze gelukwensch voor haar welverdiende 2e prijs.

Melaatschheid.

Er zijn in de laatste tijden zooveel wonderen verteld over de geneeskundige kracht der chaulmoogra-olie, dat we met de grootste verbazing de conclusie gelezen hebben, welke wij hieronder laten volgen.

Tot die slotsom kwamen Dr. J. F. Mc. DONALD, Directeur van het Station van onderzoek naar Melaatschheid, inspecteur van het Kalihi Hospital op Hawai, en Dr. A. L. DEAN, Professor in de Chemie aan de Universiteit van Hawai.

„Het werkzame bestanddeel van de ch-olie [om melaatschheid te genezen is nog niet gevonden;

de goede uitwerking van toevoeging aan de vetzuren van iodine is nog niet proefondervindelijk bewezen;

injecties werken vermoedelijk meer uit dan het innemen met den mond;

bij ontslagenen kan niet worden verklaard, dat de *ziekte* werkelijk is *genezen*;

maar de geneeskunde heeft ongetwijfeld een machtig hulpmiddel in handen om de ziekte te controleeren."

De wetenschap zal nu wel verder gaan; nu de ziekte beter gekend kan worden, kan het geneesmiddel er tegen ook met meer trefkans worden bereid.

Brion.

De Brion-commissie te Caracas heeft de Heeren Dr. PEDRO M. ARCAYA, FELIX QUINTERO en CARLOS F. GRISANTI benoemd tot leden der Jury om de bij de Hollandsche Legatie ingekomen biografieën van Brion te beoordelen.

Venezuela.

Dit mooie, nieuwe schip der K. W. I. M. deed Woensdagmorgen haar blijden intocht binnen onze haven, onder zeer veel belangstelling.

Het meet ± 7000 ton, en heeft plaats voor 81 Eerste klas, 46 Tweede en 42 Derde klas-passagiers.

Het schip maakt een zeer fieren indruk als echte oceaanstoomer.

Alleen maar jammer, dat het op den eersten dag reeds der blijde kennismaking zooveel roet in 't eten gooide. 't Was een echte Stuivestank II. Is die vieze kwaal nu niet te verhelpen bij oliestokers? Die 't weet, mag 't zeggen.

Officieele Berichten.

De Gezaghebber van Bonaire R. J. Beaujon Jr. is eervol ontheven van de uitoefening der functie van notaris op dat eiland en de ontvanger J. M. S. van Eps is aangewezen om die functie uit te oefenen.

Aan den agent van politie 2e klasse J. Aries is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

De seiner P. J. Frigerio is eervol ontheven van de functiën van hoofd van den post voor D. T. alhier en wederom geplaatst als hoofd van den post op Aruba, terwijl de hulpseiner T. H. Ruiz eervol ontheven is van laatstgenoemde functiën.

Aan den adj. commies ten parkette van den Procureur-generaal J. N. van der Veen Zeppenfeldt is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den hulpopzichter bij den vuurtoren te Boca Spelonk op Bonaire L. R. Hart is veertien dagen verlof verleend, en V. Adoptie is tijdelijk met die functiën belast.

De R. K. Geestelijke van den 2n rang G. A. van Hegelsom is in activiteit hersteld.

Aan den agent van politie 2e klasse C. W. de Grijze is tot herstel van gezondheid drie weken verlof verleend.

De infanterist J. Swaen is op zijn verzoek eervol ontheven van zijn verdere werkzaamstelling bij de politie.

Aan den seinwachter op het Waterfort R. E. Vegt is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend, en G. Vivo is tijdelijk belast met die functiën.

Aan den Gezaghebber van Aruba J. F. Quast is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

De infanterist H. V. Rojer is als tijdelijk agent 2e klasse bij de politie werkzaam gesteld.

Extract-Gouvernements-beschikking, dd. 13 September 1921, N°. 988

DE GOUVERNEUR,

Gelezen enz.

HEEFT GOED GEVONDEN:

1o. Te bepalen:

A. dat Dinsdag, de 27ste September a. s., de honderdste sterfdag van Admiraal Brion, als een Zondag zal worden beschouwd, en dat op dien dag met zonsopgang van de gouvernementsvaartuigen, van de forten en van de gouvernementsgebouwen, waar dat bij feestelijkheden gebruikelijk is, de vlaggen worden geheschen, en niet vóór zonsondergang worden gestreken.

B. dat van dien dag af het plein aan den Waterkant Overzijde den naam „Brionplein" zal dragen, in verband waarmede aan de Brion-Commissie vergunning wordt verleend om aan het huis hoek Waterkant-Breedestraat een bord met het opschrift „Brionplein" te plaatsen.

2o. Toestemming te verleenen om op bovengenoemd plein tegenover het St. Martinusgesticht een gedenksteen te plaatsen ter eere van Admiraal Brion.

3o. Te bepalen, dat van het Waterfort een saluut van negentien schoten zal worden gelost op het oogenblik van de onthulling van bedoelden gedenksteen.

MUZIEKUITVOERING.

Programma.

~~1 Alhambra Pas Ded. R. Col~~
2 Othello Ouverture G. Rossini
3 L'Ange des Concerts Valse Marsal
4 Paillasse Fantaisie L. Cavallo
5 Musica Proibita Melodia Gastaldon
6 Martha Fantaisie Flotow
7 Bella Imagen Danza J. Campos
8 Smiles Fox-Trot Roberts

Zondagavond om 7.30 op het

Brionplein.

Sinds eenige dagen draagt het gebouw der Z. A. H. M. een marmeren tegel met den naam BRIONPLEIN.

De toestand van den Britschen Handel.

In het Londensche Masionhouse is een feestmaal gehouden, waaraan Sir Robert Horne, de kanselier van de schatkist, alsmede de gouverneur en de directeuren der Bank van Engeland, en vooraanstaande personen uit de City hebben aangezeten. De Lord Mayor presideerde.

In een rede zeide Sir Robert Horne, dat er heden teekenen zijn, die er op wijzen, dat er een einde aan de groote malaise gekomen is. Tal van personen zeggen wel is waar, dat de industrie verlamd is door de vrees voor arbeidsconflicten, doch thans kunnen zij het begin aanschouwen van een herleving van den handel. Er is een verlaging der engrosprijzen vast te stellen, doch de prijzen in den klein handel zijn ten achter gebleven. Hij zou de kleinhandelaren er op willen wijzen, dat het in hun eigen belang is om den huidigen toestand onder de oogen te zien en hun prijzen naar omlaag te brengen. Zelfs al gaat het met eenig verlies gepaard.

Sir Robert verwachtte binnenkort een daling in de prijzen der kolen, hetgeen van het grootste gewicht is voor alle industrieën. De huidige omstandigheden zijn abnormaal en kunstmatig, doch wanneer de kolenindustrie weer op dreef is, zal er zulk een daling in den prijs plaats vinden, dat tal van industrieën in staat zullen worden gesteld tot grooten voorspoed terug te keeren.

Over de belasting sprekende, zei de Lord-Kanselier, dat men geen grooten oorlog kan voeren en de overwinning tot hooge kosten kan bevechte zonder voor de overwinning te betalen. De keuze bestond tusschen het uitgeven van groote bedragen of het verliezen van den oorlog. Er zijn thans 345 millioen pond sterling noodig voor interest op de tijdens den oorlog gemaakte schulden, en 120 millioen voor pensioenen Het is de plicht der regeering de nieuwe belastingen billijk te doen zijn, en na te gaan, of er geen uitgaven zijn, die kunnen worden vermeden.

Ten slotte stelde Sir Robert aan zijn gehoor de vraag of er heden één koopman is, die geen voorraad bezit, waarvan hij graag af zou zijn, en welke hij, indien hij toen zooveel had geweten als hij thans weet, niet gaarne verkocht zag. En of er één bankier is die op bepaalde waarden geen voorschotten heeft gegeven, welke hij thans graag niet zou hebben verstrekt of die niet in het nauw is gedreven, omdat hij niet heeft gezien, welke wending de zaken namen, en meende dat de „boom" langer zou duren dan hij heeft geduurd. Indien zij zich hebben vergist, aldus de minister, was het dan te verwonderen, dat ook ministers fouten hebben gemaakt? Wanneer zij fouten hebben begaan, hebben ze dit in goed gezelschap gedaan.

Hbl.

Posterijen.

Onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Angeteekestukkende: R. Fakkelo-(2). J. Bruynshaard, Maria de G. Dn, vale, Superior del Colegio Welgelegen Lammers of Lammet, Aldolfo Sillie.

Gewone stukken: Eduardo Wolfschoon, Alfredo Martin, Ana Maria van IJter, Clara Jacobina, Enesita Pieterz, Antonita Kenep, Pedro Klaveer, Maria Selva, Pedro Hansen, Maria Beltram, Charita Waker, Paulina Crestidan, Anita Wever, Eskstein Bros, Vidal & Dania.

Ongefrank: Poter Daniel Phelipa, W. J. Sone, Robert Thomason, M. P. S. Miller, R. B. Clark.

Kennisgeving.

De plantage SCHERPENHEUVEL wordt geheel ingesloten.

Daardoor vervalt van af heden, 8 September, de verkeersweg dwars door de plantage tusschen Zuurzak en Santa Rosa. Alleen de toegang aan de Westzijde langs den z.g. Ceroe de Lora blijft bestaan.

Fr. M. RADULPHUS,

Directeur.

1—2

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Augustus 1921 aandeden, met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
	Inhoud in M^3.			Inhoud in M^3.		
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Augustus 1921.	100	13,031	11,834	73	350,838	203 005
Vorige maand	703	144,943	133,017	468	2,194,571	1,300 456
Totaal	803	157,974	144,851	541	2,545 409	1,503,461

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

BUITENLAND.

De victorie der Grieken.

De generale stal deelt officiëel mee, dat na de bezitting van Eskisjehir een veldslag tegen de Turken is geleverd over de geheele linie, loopende van Noordoost tot Zuidwest van genoemde plaats. Veertien divisies infanterie en twee divisies ruiterij van de Turken deden een poging om onzen linkervleugel te omsingelen en door ons centrum heen te breken. Hunne aanvallen werden afgeslagen en een tegenaanval, door ons ondernomen, deed de Turken afdeinzen, terwijl hun terugtocht weldra ontaardde in een bandelooze vlucht. Onze troepen vervolgden den vijand hardnekkig, een afdeeling onzer ruiterij velde er 300 en nam tallooze krijgsgevangenen. Vele kanonnen, zelfs hun dooden en gewonden zijn door de Turken in den steek gelaten. Alle onze afdeelingen hebben zeer vele krijgsgevangenen gemaakt en een grooten buit veroverd.

De vervolging wordt zonder ophoud voorgezet, het enthousiasme onder onze troepen is onbeschrijfelijk.

Het tellen der krijgsgevangenen en het registeeren van den oorlogsbuit zal vele dagen duren. De terugtocht der Turken bewijst, dat het plan van den Griekschen generalen staf hun ten eenenmale onbekend was. Ismed Pasja is gewond en de chef van den staf gedood.

De Turken zijn nu ook gedwongen het pas bezette schiereiland Isjnid te ontruimen. In Constantinopel is de verslagenheid groot. Turken vernielen er de dagbladbureaux der Kemalistisch gezinde bladen om zich te wreken over de opgedischte leugens, terwijl ongehinderd de portretten van Koning Konstantijn in de straten van Konstantinopel worden gevent.

Ook in Angora is de toestand kritiek, de tegenstanders van Moestafa Kemal laten zich gelden, terwijl de bevolking vlucht in de richting Siwas.

Ierland.

Lloyd George heeft thans van de Valera het standpunt der Sinn Feiners vernomen, hetwelk als basis zou kunnen dienen, waarop een regeling kan worden getroffen n.l. erkenning van het zelfsbeschikkingsrecht van Ierland Dit standpunt is aan Sir James Craig voorgelegd. In de eerstvolgende conferenties zal hierover worden beslist.

Zondagmorgen hebben De Valera en de overige leden der Sin Fein-delegatie den kerkdienst in de St. George's Roman Catholic Cathedraal bijgewoond. De kerk, die plaats voor 2000 personen biedt, was overvol, terwijl een dichte menigte voor den ingang stond. Toen De Valera de kerk verliet, werd hij luide toegejuicht; twee zijner collega's werden op de schouders der menigte naar de auto's gedragen.

Naar de Londonsche correspondent der „Belfast News Letter" verneemt, vraagt De Valera: Dominion Home Rule in den geest van Canada. Ulster kan al de zeltregeerende macht der bestaande Home Rule-wet behouden en zelfs meer, met de waarborgen, die noodig mochten zijn, mits het die ontleent aan een centraal Iersch bestuurslichaam. De Sinn Feinleiders staan beslist op een vereenigd Ierland. Bovendien neemt hij het standpunt in, dat hij en Lloyd George voorwaarden zullen stellen en dat laatstgenoemde met Ulster tot overeenstemming zal komen en hij heeft te kennen gegeven, dat elke regeling, die hij als voldoende zou beschouwen, ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan den Dail Eireann.

Nog steeds hebben er nieuwe besprekingen te London plaats. De Valera ontmoette den premier en Sir James Craig hield besprekingen met verscheidene door hem naar London ontboden leden van zijn cabinet. De Iersche wapenstilstand wordt nog steeds nagekomen. Geen onlusten zijn voorgekomen dan te Belfast.

Frankrijk en Engeland.

Uit Parijs is er betrekkelijk weinig nieuws. De commisie van deskundigen, aan welke de taak is opgedragen een nieuw verdeelingsplan uit te werken, volgens reeds vastgestelde lijnen, is niet binnen den vastgestelden tijd met haar arbeid gereed gekomen en zwoegt nog altijd voort.

Begrijpelijkerwijze houdt, in afwachting van de resultaten dezer commissie, de Fransche pers zich onledig met gissingen en voorspellingen.

Van groot belang hierbij is, dat thans duidelijk merkbaar is, dat de Franschen zich reeds verzoenen met de gedachte, dat Duitschland het grootste gedeelte van Opper-Silezië krijgt, en men trekt nu een lachend gezicht, niet omdat men op dit punt zijn zin gekregen heeft, maar omdat de vrede met Engeland gehandhaafd bleef.

Men ziet, het zijn onverbeterlijke optimisten, die Franschen. De scherpe rede van Lloyd George heef dus zijn uitwerking niet gemist en het kalme antwoord van Briand, waarop wij weken, toonde reeds duidelijk aan, dat de Fransche Regeering vóór alles een breuk met Engeland wilde voorkomen.

Deze gedachtengang is dan ook wel voornamelijk de oorzaak geweest, dat ten slotte zoo spoedig een compromis werd gevonden in de motie van Lloyd George, welke ongetwijfeld een overwinning van het Engelsche standpunt inhield.

Wanneer men de nieuwe opdracht, door den Oppersten Raad aan de commissie van deskundigen verstrekt, oppervlakkig beschouwd, zou men den indruk krijgen, dat Lloyd George er in toegestemd had, niet langer onwrikbaar vast te houden aan het dogma van de ondeelbaarheid van Opper-Silezië, voornamelijk het industriegebied.

De commissie had de opdracht, tezamen met de drie hooge commissarissen naar een oplossing te zoeken, zonder dat de Engelsche leden gedwongen zouden zijn, zich aan den bekenden driehoek, waarin Pless en Rybnic liggen, vast te houden.

Theoretisch had dit compromis den schijn van de mogelijkheid, om te komen tot een scheidingslijn, die een compromis vormt tusschen de Engelsche en Fransche opvattingen.

We zeggen hier met opzet theoretisch, want vooral wat de Engelsche bladen nader omtrent dit voorstel mededeelen, bevestigt ons oordeel, dat we hier niet anders te doen hebben dan met een schijnmanoeuvre, welke noodig was om den Franschen hun aftocht eenigszins te vergemakkelijken.

Men krijgt den indruk, dat Lloyd George's theoretisch toegeven, dat het industriegebied niet absoluut een geheel behoeft te blijven, voortkomt uit zijn overtuiging, dat, als de door hem vooropgestelde principes worden toegepast, de toewijzing van het verdeelde gebied practisch toch zóó zal moeten geschieden, dat Duitschland er het leeuwenaandeel van krijgt.

Het dadelijk toekennen aan Duitschland van gemeenten, waar twee Duitsche stemmen zijn uitgebracht tegen één Poolsche, het meegaan van omgevingen van groote steden met die steden zelf, zijn principes, die zullen maken, dat er ten slotte maar zeer weinig aan Polen zal worden afgestaan.

Volgens den bekenden Franschen publicist Petinax, die een der weinige Fransche publicisten is, die het voorloopig gesloten compromis sterk becritiseert en Briand verwijt, een anti-Fransche politiek te voeren, heeft de deskundigencommissie dan ook reeds vrij spoedig bewerkt en daarom zouden de Fransche leden der commissie nieuwe instructies hebben gevraagd.

Vandaar, dat de commissie niet binnen den vastgestelden termijn is gereed gekomen, zoodat eerst later de beslissing over de verdeeling van Opper-Silezië zal vallen.

In de betrokken landen is de spanning over de beslissing natuurlijk nog veel grooter dan in Frankrijk en vooral de Polen verkeeren in een koortsachtige opwinding.

Karakteristiek voor de houding der arbeiders in de overwegend Poolsche mijngebieden zijn eenige bedrijfsraadverkiezingen in de mijnen van Kattowitz en eenige staatsmijnen bij Knurz. Deze verkiezingen brachten een onverwacht succes voor de Duitsche lijst, die bij de vorige verkiezingen in deze beide districten geen noemenswaardig aantal stemmen had gekregen.

Opmerkelijk is ook het feit, dat de aansporingen tot het proclameeren van de algemeene staking, die in de laatste dagen speciaal in de zuidelijke industriedistricten en in de kreisen Pless en Rybnick van Poolsche zijde zijn uitgegaan, volkomen zonder succes zijn gebleven.

In Polen zelf schijnt men zich gereed te maken om, wanneer de beslissing in Parijs ten nadeele van Polen uitvalt, zich zelf recht te verschaffen.

Zoo wordt uit Berlijn gemeld, dat de opperbevelhebber van de Poolsche troepen tegen Opper-Silezië, generaal Haller, bij een wapenschouw over de insurgententroepen een toespraak heeft gehouden, waarin hij de verschillende Poolsche troependeelen opriep, zich voor den laatsten beslissenden strijd gereed te houden. Het was wel de moeilijkste kamp, die naderde, zeide hij, maar nu zou geheel Polen achter de insurgenten staan en de bodem, die veroverd zou worden, zal niet meer worden prijsgegeven.

Deze berichten, indien ze waar zijn, wat ook nog betwijfeld moet worden, behoeven ons niet al te ongerust te maken. De nieuwe Poolsche Staat is in financieel opzicht veel te afhankelijk van de Entente, om zich met geweld tegen de Ententebeslissingen te verzetten.

Bovendien zullen de geallieerde troepen zich langzamerhand uit Opper-Silezië terugtrekken en kunnen de Duitschers een voldoende macht ontwikkelen, om de imperialistische Polen in bedwang te houden.

Wanneer de beslissing dan ook eenmaal gevallen is, zal Polen wel eieren voor zijn geld kiezen en zich hoewel morrend en mokkend, er bij neerleggen.

Rusland.

De berichten uit Rusland over de ontzettende ramp, welke dit land teistert, luiden steeds verschrikkelijker, en wel tengevolge van den desolaten toestand, waarin Rusland verkeert, dank zij het economisch wanbeheer der Russen.

Volgens berichten in bolsjewistische bladen hadden de Russische spoorwegen, die het verkeer met het Donetz-bekken onderhouden en de Oekraine met Centraal-Rusland verbinden, den 25en Juli nog slechts voor drie dagen stookmateriaal. Om een catastrofe te voorkomen, werd al het voorhanden brandmateriaal in beslag genomen en het toch reeds beperkte spoorwegverkeer nog verder ingekrompen, hetgeen den toestand in het gebied der hongersnood zeer verergert. De kolenindustrie in het Don-gebied lijdt ook onder de verkeersbeperkingen, daar de levensmiddelentoevoer voor de mijnwerkers met groote moeilijkheden gepaard gaat.

Uit betrouwbare bron wordt medegedeeld, dat einde Juli nagenoeg 130.000 menschen aan cholera waren gestorven.

Volgens de „Neue Zürcher Zeitung" blijkt uit gegevens, die op het Reichsgesundheitamt te Berlijn liggen, dat 24 Russische provincies door de cholera zwaar aangetast zijn. Dr. Frey, de leider van de medische afdeeling te Berlijn, is van meening, dat nog niet te voorzien is, of en hoe deze epidemie gestuit kon worden. De Russische berichten wijzen er op, dat de sovjetregeering niet in staat is, deze ziekte tot staan te brengen; slechts kon verlichting worden aangebracht en dit v.n.l. nog door de buitenlandsche hulpactie. Een enorme tegenwerking is, dat het verkeer zoo goed als gestremd is bij gebrek aan brandstoffen. Groot is ook het gebrek aan doctoren.

Het is zeer twijfelachtig, volgens dr. Frey, of de cholera tot Rusland beperkt zal blijven; reeds werden uit Warschau choleragevallen gemeld.

Niet alleen cholera — maar vlektyphus en pokkengevallen doen zich over de Russische grens voor. In Opper-Silezië wordt uit alle macht gewerkt om de uitbreiding dezer ziekten te stuiten, maar zeer optimistisch liet de directeur der Berlijnsche gezondheinsdienst zich hier niet over uit.

Dat de uitbreiding der epidemie begrijpelijk nauw samenhangt met de slechte voeding, tracht nogmaals de Russische schrijver Dnjeprof in zijn boek „De crisis van het Bolsjewisme" aan te toonen. Hij legt vooral den nadruk op het feit, dat ontzaggelijke massa's levensmiddelen, als aardappelen bij het transport bevroren zijn, en dat de geheele levensmiddelenvoorziening gedesorganiseerd is door de tallooze gedemobiliseerde militairen, die zonder werk in hun dorpen terugkwamen en de voorraden leegplunderden.

Dat zijn de zegeningen van het Bolsjewisme.

De Nobelprijs voor den Vrede aan onze Koningin.

Volgens de Donaupost heeft de Bond van Hongaarsche vereenigingen (Vereinigung der Ungarischen gesellschaftlichen Vereine) te Boedapest, aan de Nobelprijscommissie van het Noorsche Storthing een memorie toegezonden, met het verzoek, om dit jaar den Nobelprijs voor den vrede aan de Koningin der Nederlanden toe te kennen.

Nederland en Mexico.

Naar wij vernemen, heeft de Mexicaansche regeering aan de Nederlandsche regeering een uitnoodiging doen toekomen tot het zenden van een regeerings-vertegenwoordiger bij de feesten ter viering van de 100-jarige onafhankelijkheid van Mexico.

Naar aanleiding hiervan heeft jhr. mr. W. H. de Beaufort, gezantschapsraad te Washington opdracht ontvangen om de regeering bij dit eeuwfeest te vertegenwoordigen als buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister.

Reusachtige duikbooten in Japan —

De New-Yorksche correspondent van de „Public Ledger" verneemt, dat Japan in Zwitserland Dieselmotoren bestelde ter waarde van 1.250.000 pond sterling, om ze te installeeren in reusachtige duikbooten, welke bij Sulzer Bros te Winterhus op stapel staan.

De correspondent meldt, dat deze machines van ongeveer 4000 P. K. zijn, terwijl plannen in voorbereiding zijn voor den bouw van onderzeeërs met verschillende van zulke machines met een totaal van 15 á 20.000 P. K.

Deze machines, wordt er nog aan toegevoegd, zijn tweemaal zoo machtig, als die, welke Amerika voor eenigen tijd bij dezelfde firma besteld heeft.